

JE TŘEBA BÁT SE ISLÁMU?

**Korán, Sunna a empirické
argumenty**

Nešťastně položená otázka

- problematické je slovo „*bát se*“ - jako muslimové jsme si nikdy nepokládali otázku, zda se „*bát*“ křesťanství, judaizmu ...
- problematické je i užití slova „*islámu*“ - možná je třeba *bát se* některých muslimů, podobně jako některých jiných lidí v rámci různých skupin
  - Je třeba *bát se* 1,7 miliardy muslimů světa různých mezi sebou svými jazyky i zvyky?
  - Je třeba *bát se* islámu v ČR? Nebo českých muslimů?
    - Co je islám? A je sám o sobě zlý?

Evropa sama tuto otázku dosud nezodpověděla ...

- Průzkum Gallupova institutu mezi lety 2006 – 2010 v několika západních zemích (Belgie, Francie, Kanada, Německo, Nizozemí, USA, Velká Británie) a několika muslimských zemích (Irák, Írán, Jordánsko, Libanon, Palestina, Saúdská Arábie a Sýrie):

Může za zhoršení vztahů mezi Západem a muslimskými zeměmi náboženství a kultura, nebo politika?

Západ: Všude viní kulturu a náboženství více než z 50%, v jedné zemi 49% viní přímo náboženství islámu. To je víc, než viní křesťanství v Saúdské Arábii.

Muslimský svět: Všude vždy nejméně 39% respondentů nevinilo náboženství a kulturu, někteří vinili politiku z více než 50%

- Muslimský svět, muslimové a islám nezmizí ze světa bez ohledu na názory Evropy či Západu jako celku.
- Pokud si za skoro 15 století potýkání se s islámem doposud tuto otázku pro sebe nezodpověděla ani Evropa sama, nezodpovíme ji pravděpodobně ani my teď ...

**PROČ TEDY ODMÍTNOUT
STRACH A NEPŘÁTELSTVÍ ?**

Abychom pochopili, co je to ISLÁM, musíme mít na zřeteli, že ...

- Základem islámu je víra v Boha (arab. الله *Alláh*).
- Tento Bůh je Jediným a Jedinečným jakožto Stvořitel a Vládce, jakožto Jediný mající nárok na uctívání a jakožto Jedinečný ve Svých vlastnostech a přívlastcích.
- Tento Bůh je Milostiplný, jeho přívlastkem je i Mír, nenechává lidi v bludu a posílá jim spravedlivý Zákon, kterým se mají řídit.
- Tento Zákon má v rukou lidí podporovat vše dobré a potírat vše špatné ku prospěchu všech.
- Jádro tohoto Zákona je společné všem poselstvím Božích proroků od Adama, přes Mojžíše a Ježíše až po Muhammeda, mír s nimi všemi.

1. Islám uznává zlaté pravidlo etiky

- Posel Boží Muhammed, mír a požehnání s ním, pravil:

أحب للناس ما تحب لنفسك

„Miluj pro ostatní lidi to, co sám miluješ pro sebe.“

(Viz al-Buchárí v *at-Táříchu l-kebír*, 3155; aj. Jako autentický jej doložil al-Albání v *Silsiletu l-ahádísi s-sahíha*, hadís č. 72, na autoritu 'Abdulláha al-Kuserího, necht' je s ním Alláh spokojen).

- Řekl *lí'n-nás*, tj. „**pro lidi**“, neřekl ani „*pro muslimy*“, ani „*pro věřící*“.

Srovnejte:

- „**Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak vy ve všem jednejte s nimi.**“ Bible, Mt, 7:12.
- „**To, co ti není milé, nečiň ani jinému. Toto je celá Tóra a vše ostatní je jen komentář.**“ Talmud, Seder mo'ed, kniha Šabat, kapitola 31a.
- „**Jen taková přirozenost je dobrá, která se brání učinit jinému to, co by neučinila sobě.**“ Zoroastrovský páhlavský text Dádestání déníg, 94:5.
- „**Nezraň druhého ničím, co by tebe zranilo, pokud by ti to bylo učiněno.**“ Buddhistická Udána varga, 5:18.
- „**Toto je vrchol povinnosti. Nečiň druhému, co bys nechtěl, aby se činilo tobě.**“ Hinduistická Mahábhárata, 5:1517.
- „**Dívej se na zisk pro svého souseda jako na svůj vlastní i na ztrátu pro svého souseda jako na svou vlastní.**“ Taoistická Tchaj-šan kan-jing pchien, 213.
- „**Pokud existuje maxima, která by měla být aplikována po celý život, pak je to zajisté maxima ohleduplnosti a dobroty: Nečiň druhému, co bys nechtěl, aby bylo činěno tobě.**“ Hovory Konfuciovy, 15:23.

2. Islám zná humanizmus

- Korán:

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ
بَعْضُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

Bůh zajisté přikazuje spravedlnost, dobré skutky i štědrost vůči příbuzným a zakazuje necudnost, zavrženíhodné skutky a bezpráví a varuje vás - snad toho pamětliví budete. (Nahl:90)

Klasický vykladač Koránu Fachruddín ar-Rází uvádí, že celý Korán je jen komentářem tohoto principu.

- Sunna:

Posel Boží, mír a požehnání s ním, pravil:

أحب الناس إلى الله أنفعهم للناس

„Alláhu nejmilejšími lidmi jsou ti, kteří přinášejí nejvíce užitku ostatním lidem.“ (Zaznamenal at-Taberání v *al-Mu'džemu l-awsat*, hadís č. 6191. Al-Albání jej doložil jako autentický v *Silsiletu s-Sahíha*, hadís č. 906).

Všelidské hodnoty v konkrétních příkazech Koránu

- První zjevený příkaz - apel ke vzdělanosti: „čti!“ (viz 'Alek:1)
- Nedotknutelnost každého lidského života: **Kdo zabije jednoho člověka, jako by zabil celé lidstvo a kdo jednoho zachrání, jakoby zachránil celé lidstvo** (viz Máida:32)
- Jednota v různorodosti: **Stvořili jsme vás v množství národů a kmenů, abyste se navzájem poznali** (viz Hudžurát:13)
- Spravedlnost a objektivita: **Bud'te spravedliví a nestranní** (Nisá' :135)
- Důvěryhodnost: **Neodívejte pravdu falší** (viz Bekara:42)
- Výzva k míru: **Vstupte všichni v mír** (viz Bekara: 208)
- Náboženská tolerance: **Nebudiž donucování v náboženství** (viz Bekara: 256)
- Prospěšná spolupráce: **Pomáhejte si k dobru a nepomáhejte si ke zlu a nespravedlnosti** (viz Máida:2)
- Rovnost pohlaví před Stvořitelem: **Nedopustím věru, aby se ztratil skutek jediný, který kdokoliv z vás učiní, ať je to muž či žena** (Áli 'Imrán:195)
- Shovívavost vůči nepřátelům: **Bud' shovívavý, přikazuj vhodné a vyhýbej se pošetilcům** (viz A'ráf:199)
Oplácejte zlé dobrým (viz Fussilet:34).
- Morální převaha: **Nešířte pohoršení** (viz A'ráf:56).
- Skromnost: **Nekráčej po zemi pyšně a nadutě** (viz Isrá' :37)
- Odsouzení extremismu: **Takto jsme vás učinili obcí nejlepšího středu, vzdálenou krajností** (viz Bekara: 143).
- Nedotknutelnost vlastnictví druhých: **Nepohlcejte vzájemně majetky své** (viz Bekara:188).

3. Islám vybízí k férovému jednání vůči nemuslimům

- Korán:

لَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ أَنْ تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ

Bůh vám přece nezakazuje, abyste byli dobří a spravedliví vůči těm, kdož nebojovali proti vám kvůli náboženství a nevyhnali vás z příbytků vašich, neboť Bůh věru miluje poctivé. (Mumtehanna:8)

Šihábuddín al-Karráfí toto vysvětlil jako: „*Jemnost a ohleduplnost vůči slabým z nich, uspokojování potřeb chudobných mezi nimi, krmení jejich hladových, odívání jejich neoblečených, jemnost v hovoru k nim, kvůli ohleduplnosti a milosti vůči nim a nikoli kvůli strachu a ponížení, (...) modlitba k Alláhu, aby i je obdařil správným vedením, učinil je šťastnými, povinnost radit jim v jejich záležitostech, ať už jde o víru nebo o tento svět, zákaz pomlouvat je a příkaz střežit jejich majetek, rodinu, čest, jejich práva a zájmy, pomoci jim napravit křivdu, která byla vůči nim spáchána, pomoci jim dosáhnout jejich práv.*“ (Viz al-Furúk, 3/15).

- Sunna: Talha ibn 'Abdilláh ibn 'Awf رضي الله عنه uvádí, že Posel Boží صلى الله عليه وسلم také řekl:

لَقَدْ شَهِدْتُ فِي دَارِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جُدْعَانَ حَلْفًا فَمَا أَحِبُّ أَنْ لِي حُمْرَ النَّعَمِ وَأَنْتِي أَنْكُتُهُ وَلَوْ أَدْعَى بِي فِي الْإِسْلَامِ لَأَجَبْتُ.

„V domě 'Abdulláha ibn Džud'ána jsem byl přítomen uzavření jednoho paktu, nepřál bych jej pak porušit ani za tisíc červených velbloudů! A kdybych byl k němu vyzván i v islámu, zajisté bych výzvu přijal!“

(Zaznamenal al-Bejhekí v *as-Sunenu l-kubrú*, hadís č. 13461 a další). Tento pakt byl uzavřen ještě v době před zjevením Koránu s cílem zabezpečit mír, pomáhat utlačovaným a bránit v křivdě, nespravedlnosti a násilí. Tím je naznačen respekt k dohodám s nemuslimy, uznání dobra které od nich vzešlo a potvrzení morálního jedání muslimů s nemuslimy.

4. Islám nevolá po válce s nikým, ani s Evropou nebo Západem

- Korán

وَكَفَى اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ

A ušetřil Bůh věřícím bojování (Ahzáb:25)

وَإِنْ جَنَحُوا لِلسَّلْمِ فَاجْنَحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ

A budou-li ochotni k míru, buď k němu ochoten i ty (Anfál: 61)

- Sunna

'Abdulláh ibn Abí Awfa, necht' je s ním Alláh spokojen vyprávěl, že Posel Boží, mír s ním, pravil:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ لَا تَتَمَتُّوا لِقَاءَ الْعَدُوِّ وَاسْأَلُوا اللَّهَ الْعَافِيَةَ فَإِذَا لَقَيْتُمُوهُمْ فَاصْبِرُوا

„Ó lidé! Nepřejte si střet s nepřítelem! Naopak, prostě Alláha o bezpečí před zkouškami. Leč, když už se s nepřítelem střetnete, buďte neochvějní ...“

(Zaznamenal Muslim v Sahíhu, hadís č. 1742).

5. Islám povínuje muslimy k respektování dohod a tím i k dodržovat místních zákonů

Vznešený Alláh praví:

وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا

Dodržujte věrně závazky své, neboť žádáno bude zúčtování o závazku! (Isrá':34)

- Svěřeným závazkem je i třeba právě i zaměstnání, vízum, trvalý pobyt, občanství, nebo poskytnutá důvěra, nabídnutá imigrantovi nebo azylantovi.
- Pokud ji muslim svým chováním zklame, porušil zásadu formulovanou jako výslovný příkaz Boží
- Tudíž stává se zrádcem svého náboženství a jeho etických principů.
- Závěr: Je šarí'atskou povinností respektovat i vnitřní legislativu nemuslimských zemí, kde muslimové žijí nebo pobývají a tato na nich nevymáhá něco, co je podle islámu zakázáno (např. přidružování k Jedinému Stvořiteli, konzumaci zakázaného apod.)
- Muslimové jsou islámem motivováni aktivně se podílet na všem, co zlepší kvalitu života všech lidí v komunitě, kterou obývají.

SPLŇUJE STRACH Z ISLÁMU DEFINICI
MORÁLNÍ PANIKY?

1. Strach z islámu je medializován.

- Mezi roky 1997 a 2007 podle analýzy agentury GLA z roku 2007 **počet novinových titulků** zaměřených na muslimy **vzrostl o 270 %** a **90% ze všech** těchto titulků **je negativních.**
- Podle Juana Colea (2011) používání slovního spojení „*islámský terorismus*“ vytváří v mentálních mapách nemuslimských posluchačů přímou spojitost mezi terorizmem a islámem.

Je Breivik evropský (či křesťanský) terorista? Terorista je terorista. Ve spojení s muslimskými teroristy se nikdy neřeší jejich psychický stav. Navíc se objevil i neologismus „*islamofašismus*,“ spojující islám s nejnegativnějšími asociacemi západní historické paměti.

2. Všichni muslimové jsou ztotožnění s reálnou hrozbou

Příklad: Francouzský statistik Marwan Muhammad uvádí při skenování bankovních údajů pro potřeby bezpečnostních složek metodologii „*odkryvání vysoce podezřelých osob z terorizmu.*“ Monitorováni jsou ti, kteří:

- používají hotovost spíše, než kreditní kartu,
- platí nájem a nikoli hypotéku
- udržují finanční styky se zahraničím
- neplatí si životní pojištění.

Podle M. Muhammada tento systém kopíruje chování muslimů v prostředí financí, i když **muslimové jsou zodpovědní za méně než 1% terorismu** a navíc tito muslimští pachatelé se v bankách takto nechovali.

- Závěr: Tento algoritmus je nejen diskriminující, ale hlavně je **v boji proti terorizmu neúčinný.**

3. Reakce je neúměrná situaci

- Podle The Economist (leden 2015) nemuslimští **Evropané** třikrát až osmkrát **nadhodnocují velikost** svých **muslimských menšin**, extrémem jsou Maďarsko a Polsko, kde podle odhadů obyvatel žije až 5-7% muslimů oproti 0,1% ve skutečnosti.
- Podle Úřadu Evropské komise pro výzkum veřejného mínění (první pololetí 2015) jsou **muslimové** celoevropsky **nejméně oblíbenou náboženskou skupinou** coby pracovních kolegů v průměru i v každé jednotlivé zemi ze všech 28 zemí EU, s minimem 27% lidí, kterým by nevadili, v ČR, oproti 89% ve Švédsku, zemi s daleko výraznější populací muslimů.
- Podle průzkumu agentury STEM na 1065 respondentech z celé ČR z května 2015 jsou v očích dotázaných **největšími hrozbami** (body 7-9 na škále 0-9, kde 0 znamená „žádná hrozba“) **islámský fundamentalismus, terorismus, organizovaný zločin a uprchlíci**. Podíl těch, kteří vnímají nebezpečí z prostoru muslimského světa vzrostl na 82% oproti situaci v roce 2011, kdy to bylo jen 57%, u terorizmu byl nárůst z 60 na 78% a u uprchlíků ze 48 na 71%.

4. Protimuslimská nálada je iracionální a nestálá

- **Nemuslimové** jsou ztotožňováni s muslimy a **napadáni** kvůli tomu
- Útoky na **nemuslimské Indy** (sikhové, hinduisté) ve světě
- Útoky na **nemuslimky se zakrytými vlasy** (např. ze zdravotních důvodů – radioterapie apod.) v ČR
- Negativní reakce **vykazují meziroční výkyvy** v závislosti na aktuálních kauzách, zjištěné prakticky všemi citovanými průzkumy.

5. Odkud se bere morální panika

- **Celospolečensky:** relativizace hodnot, zpochybnění absolutních pravd, demontáž tradiční rodiny a rolí mužů a žen, či rodičů a dětí v ní
- **Zdola od běžných lidí:** narušení osobní sféry, menší možnosti společenského vzestupu, pocit opuštěnosti, bezbrannosti, ztráty jistot v zaměstnání i ve vztazích partnerských a rodinných
- **Od zájmových skupin:** vliv masmedií, nadnárodní korporace, globální islamofobní sítě
- **Od elit:** narušení suverenity států globalizací (volení lídři vs. šéfové korporací)

Islamofobie - kořen morální paniky

- **Ne každá kritika** islámu či muslimů je **islamofobií**
- **Islamofobií** je teprve **otevřené nepřátelství** proti islámu a muslimům
- Je výsledkem historického vývoje dávno před 11. zářím (např. zpráva o zločinnosti v Anglii a Walesu v roce **1999** odhalila **u muslimů** jihoasijského původu **čtrnáctkrát vyšší riziko**, že se stanou **obětí nenávistně motivované trestné činnosti** různého druhu a intenzity)
- **Islamofobní agenda v ČR** zahrnuje podle Šádí Shanaáha (2015):
  1. Pochvalné komentáře a informace o aktivitách zaměřených proti muslimům.
  2. Nepravdivé či překroucené informace spojené s muslimy.
  3. Pravdivé informace o převážně kriminálních nebo nemorálních událostech spojených s muslimy.
  4. Teologické argumenty údajně dokazující zlou podstatu islámu jako takového.

Fungování islamofobních kruhů

Příklad USA (Wajahat Ali, Eli Clifton, Matthew Duss, Lee Fang, Scott Keyes a Faiz Shakir, 2011):

- **Sít'** nadací, grantových agentur a iniciativ **v podpoře** řádově **desítek miliard USD**, ovlivňovaná pěti lidmi, jedním z nich je Robert Spencer (autor Islám bez závoje – přeloženo do CZ)
- Na **cca 400 místech z nich cituje** „evropský terorista“ **Breivik**.
- Ideologičtí následovníci **Ayn Rand**, dle níž je **chudoba vždy výsledkem osobní neschopnosti** a **pomoc** bohatých chudým je **brzdou** ekonomického růstu. Proto politická agenda namířená proti pomáhajícím - (u nás „*sluníčkáři*“ a „*pravdoláskaři*“), které obviňují z kolaborace s muslimy.
- **Teze** těchto klíčových figur **mají** svou osobní zkušeností **potvrzovat** i **bývalí muslimové** či lidé z většinově muslimského prostředí.
- Pozn.: **Evropa**: Sít' místích „**obranných lig**“ po vzoru English Defence League, EDL, např. česká mutace CzDL, personálně propojená s lidmi okolo Islám v ČR nechceme.

JAK ZVLÁDNOUT
MORÁLNÍ PANIKU

Rizikové faktory pro rozdmýchání morální paniky

- Tři okruhy: **moc, majetek a identita.**

Morální panika z islámu a muslimů roste:

- pakliže se daří masám **vsugerovávat**, že muslimové se je **snaží připravit o moc nad jejich zemí a právním pořádkem v ní,**
- o **moc nad jejich osudem a jejich životy**
- o jejich skutečné či smyšlené **statky a žít pak na jejich úkor**
- dokud věří, že jim **muslimové uloupí jejich nejvlastnější identitu, zotročí je a zabrání jim být tím, čím jsou nebo čím by chtěli být.**

Pozitivně působící faktory proti morální panice

- Důraz na **vzdělání** a **všeobecný přehled**

Pozn.: Žádná doporučení ani osnovy neexistují, projektu Filozofické fakulty UK *Muslimové očima českých školáků* MŠMT ČR po protestech protiislámských iniciativ odňalo akreditaci.

- Podpora **kritického myšlení** a **mediální gramotnost** – umění číst nejen řádky, ale i mezi řádky
- **Otevřenost** vůči jinakosti a osobní zkušenost nemuslimů s muslimy a naopak
- **Nezamlčovat** skutečné **problémy** i **nepříjemnosti** kvůli politické korektnosti
- **Opuštění** pocitu nadřazenosti a **eurocentrizmu**
- Společenská **diskvalifikace nenávistných postojů**

Co nesmí chybět v diskusi o problémech

- Jako každé učení, i **učení islámu může být zneužito**
- **Kteří muslimové páchají kriminalitu a proč? Čím se liší od spořádaných muslimů?**
- **Kolik viny** na „problémech s muslimy“ na Západě **nesou samy dané země díky kolonializmu** apod. (Pákistánci v UK, Severoaafričané ve Francii)
- Soustředme se na **ČR**, která problémy jako na Západě neřeší – zde jsou **muslimové dobře integrovaní**, znají jazyk, mají často vyšší vzdělání i příjem oproti zbytku populace